



ДЕЛЕГАЦІЯ МКЧХ В УКРАЇНІ

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ:
СІЧЕНЬ – ГРУДЕНЬ 2024 р.



МКЧХ



ЗВЕРНЕННЯ ГОЛОВИ ДЕЛЕГАЦІЇ МКЧХ В УКРАЇНІ

Сьогодні, через два роки після початку моєї роботи в Україні, я розмірковую про виклики 2024 року та величезні страждання, яких зазнають цивільні особи, військовослужбовці та їхні сім'ї. Війна продовжує завдавати руйнівної шкоди населенню, і нові болі нашаровуються на незагоєні рани минулих років. Вона продовжує забирати життя та розділяти сім'ї, залишаючи незліченну кількість людей у невизначеності та горі.

Цьогоріч, коли я їздив до Харкова, Сум та Херсона, мене вкотре вразила стійкість тих, хто живе вздовж лінії фронту. Літні пари, які готувалися до зими без електрики та належного опалення, батьки, що залишилися в болісній невизначеності, очікуючи на звістки про сина, який перебуває на полі бою. Мене приголомшила мужність рятувальників із Товариства Червоного Хреста України (ТЧХУ) або Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Я також думаю про чоловіків і жінок на полі бою: військовослужбовці несуть найтяжчий тягар – тисячі з них загинули, дістали поранень чи потрапили в полон, а їхні сім'ї живуть із болем через відсутність близьких та запитання без відповідей.

У відповідь на це Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) працював разом із ТЧХУ та іншими партнерами по Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, щоб допомогти вразливого населенню прифронтових районів, а також підтримати комунальні підприємства, заклади охорони здоров'я та органи місцевої влади в наданні основних послуг з охорони здоров'я, водопостачання та опалення. Окрім надання допомоги, ми сприяли поверненню та двосторонньому перетину кордону вразливих цивільних осіб та дітей між Росією та Україною, працювали зі Збройними силами України над створенням процесу відновлення для звільнених військовополонених та колишніх комбатантів, запустили проект фізичної реабілітації в Університетській лікарні Харківського національного медичного університету, щоб підтримати пацієнтів із пораненнями в їхньому довготривалому одужанні.

Важке становище тих, хто досі в полоні, та їхніх сімей, які живуть у стражданнях, тяжіє над нашими зусиллями. Ми продовжуємо використовувати всі шляхи для отримання повного та безперешкодного доступу до військовополонених та людей, позбавлених свободи, відповідно до нашого мандату. Ми також закликаємо Високі Договірні Сторони використовувати свій вплив, в той час як ми продовжуємо підтримувати їхні сім'ї, які переживають біль і страждання.

Наше зобов'язання щодо допомоги тим, хто постраждав від конфлікту, залишається непохитним. На початку 2025 року ми продовжуємо критичний огляд своєї роботи. Разом з нашими партнерами ми, як і раніше, сповнені рішучості підтримувати тих, хто потребує цього найбільше.

Юрг Еглін

Голова делегації МКЧХ в Україні

Міжнародний збройний конфлікт між Російською Федерацією та Україною впливає на життя мільйонів людей. МКЧХ присутній в Україні з 1993 року, і в 2014 році збільшив обсяг своєї діяльності, а після лютого 2022 року значно розширив її масштаби. Маючи сім оперативних структур по обидва боки лінії фронту та понад 900 співробітників по всій Україні, а також завдяки скоординованим зусиллям своїх делегацій у Києві та Москві, МКЧХ взаємодіє зі сторонами щодо їхніх зобов'язань згідно з міжнародним гуманітарним правом (МГП), зокрема їхнього обов'язку захищати цивільне населення, військовополонених та комбатантів, які більше не беруть участі в бойових діях, а також надавав життєво важливу гуманітарну допомогу людям, які її потребують.

Не можна бути впевненим у тому, як надалі перебігатиме конфлікт. Проте масштаб гуманітарних наслідків, з огляду на які формується реагування МКЧХ, ймовірно, буде аналогічним і в цьому році, незалежно від того, чи триватиме конфлікт так само інтенсивно, чи почнеться деескалація.

У 2025 році МКЧХ продовжить домагатися безперешкодного доступу до ув'язнених і захищених цивільних осіб, затриманих у зв'язку з міжнародним збройним конфліктом по обидва боки, з'ясувати долю зниклих безвісти, відновлювати родинні зв'язки та підтримувати сім'ї зниклих безвісти та військовополонених. З застосуванням мультидисциплінарного підходу МКЧХ продовжуватиме реагувати на наслідки серйозних надзвичайних ситуацій, підтримуватиме органи влади та комунальні підприємства у забезпеченні безперервного надання життєво необхідних послуг, а також зосередиться на задоволенні деяких довгострокових потреб населення у фізичній та психічній реабілітації.

ЗАХИСТ ОСІБ, ПОЗБАВЛЕНИХ СВОБОДИ

У 2024 році МКЧХ залишався єдиною міжнародною організацією, яка змогла відвідати військовополонених, що утримуються як в Україні, так і в Російській Федерації – здебільшого російських військовополонених в Україні. Ми продовжуватимемо закликати до повного та безперешкодного доступу до всіх військовополонених та цивільних осіб, які перебувають під вартою у зв'язку з міжнародним збройним конфліктом. Ми також розраховуємо на те, що держави – учасниці Женевських конвенцій використовуватимуть наявні в їхньому розпорядженні засоби для забезпечення поваги до МГП та полегшення доступу МКЧХ до осіб, позбавлених свободи.

Візити, здійснені командами МКЧХ, дозволили передати довгоочікувані новини військовополоненим та їхнім сім'ям за допомогою письмових та усних повідомлень, зібраних під час візитів.

Виконуючи свою передбачену Статутом роль у міжнародних збройних конфліктах, МКЧХ

Дуже важко чекати на нього щодня. Він єдиний, хто залишився в моєму житті. Тим, у кого є родичі в полоні, дуже боляче це переживати, але ми тримаємося», – каже Олена, яка чекає на повернення свого сина.

також забезпечив передачу інформації про «захищених осіб, які перебувають у руках супротивної сторони», включаючи військовополонених, від держав, які тримають у полоні (див. розділ про Центральне агентство з розшуку). Покращилася якість та цілісність інформації, що передається сторонами, що дозволило сім'ям швидше отримувати звістки. Однак попереду ще багато роботи.

МКЧХ також працював над просуванням і вдосконаленням системи кореспонденції за Женевськими конвенціями, а також над полегшенням збору листів від військовополонених органами, що тримають у полоні, по обидва боки. У ролі нейтрального посередника МКЧХ сприяв обміну 21 400 листами між сторонами, що надало можливість військовополоненим та їхнім сім'ям обмінюватися новинами. Цього недостатньо, і МКЧХ продовжуватиме виступати за те, щоб система була ефективнішою. При використанні електронних засобів зв'язку час обробки можна скоротити на декілька тижнів, але за бажання сім'ї все одно можуть надсилати фізичні листи.

Відвідування місць несвободи в Україні

На підтримку та за співпраці з Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими та Міністерством юстиції МКЧХ продовжив відвідувати місця несвободи в Україні з метою моніторингу умов утримання та поводження з російськими військовополоненими та іншими затриманими особами.

МКЧХ надав інфраструктурну підтримку Департаменту з питань виконання кримінальних покарань (ДВКП) для відновлення деяких ділянок чотирьох з п'яти таборів для



Операція з обміну посилками

військовополонених, передусім з метою покращення опалення протягом зимового періоду. МКЧХ також підтримав проекти з реконструкції п'яти місць попереднього ув'язнення, що призвело до покращення умов тримання під вартою для осіб в Україні, які перебувають під вартою за підозрою в скоєнні звичайних злочинів та злочинів проти національної безпеки.

На додачу до цієї технічної підтримки було надано грошову допомогу різним закладам тримання під вартою, а також, в деяких випадках, передано генератори, дезінфекційні камери, теплиці та агронабори. МКЧХ також надав військовополоненим літній та зимовий одяг.

МКЧХ продовжив активно підтримувати Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України. Понад 12 000 затриманих та військовополонених регулярно отримували ліки та медичні засоби, а також додаткову спеціальну цільову допомогу. МКЧХ також надавав крісла колісні, милиці та інше медичне обладнання, а також передавав медичні матеріали для екстреного реагування.

На додаток до негрошової допомоги МКЧХ провів тренінги з МГП та Третньої Женевської конвенції про поводження з військовополоненими для 40 співробітників ДВКП у таборах для військовополонених.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Понад **12 000**

військовополонених та затриманих осіб отримали зимовий одяг та медичні засоби.

Понад **7 000**

військовополонених та затриманих у 18 закладах отримали підтримку у вигляді покращених умов тримання.

Дух Женевських конвенцій полягає в тому, щоб зберегти гуманність під час війни. На запит та за підтримки Офісів омбудсменів України та Російської Федерації МКЧХ сприяв обміну з 000 посилок з теплим одягом для військовополонених по обидва боки у різдвяно-новорічний період. Також було здійснено обмін листами від сімей для передачі військовополоненим по обидва боки. Хоча отримання повного та безперешкодного доступу до всіх військовополонених продовжує залишатися нашим головним пріоритетом, ці посилки та листи є важливим засобом забезпечення фізичного та психічного благополуччя ув'язнених у пору року, яка має глибоке значення для багатьох людей.

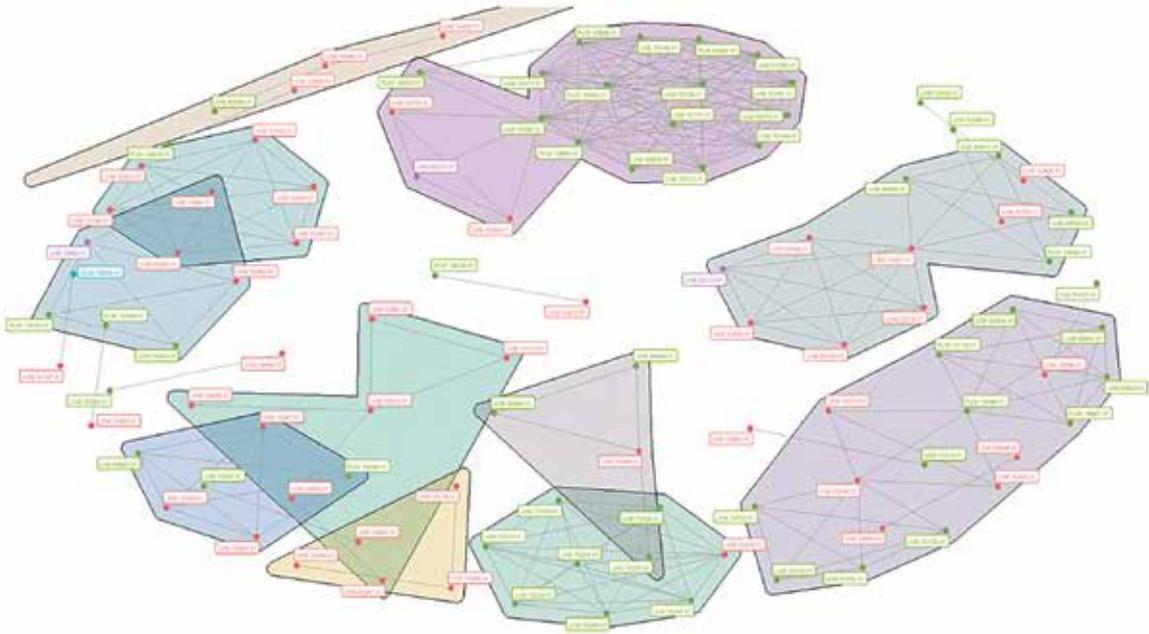
ПОШУК ЗНИКЛИХ БЕЗВІСТИ ТА ПІДТРИМКА ЇХНІХ РОДИН

По обидва боки лінії фронту тяжкі питання мучать десятки тисяч сімей, що переживають невимовні страждання через те, що не знають про долю своїх близьких, які перебувають у полоні. Вони не знають, чи добре з ними поводяться, чи достатньо вони харчуються і в якому стані їхнє здоров'я. Сім'ї, які не отримали жодних підтверджень щодо своїх близьких, які перебувають у полоні, не знають, чи живі їхні чоловіки, сини чи доньки. Якщо ні, рідні хочуть знати, чи зможуть вони гідно поховати своїх близьких і коли.

Станом на грудень 2024 року понад 10 800 сімей отримали від МКЧХ інформацію про долю своїх зниклих безвісти близьких на основі інформації, наданої обома сторонами. Однак доля майже 43 000 зниклих безвісти залишається невизначеною, і більшість із них є зниклими безвісти військовослужбовцями.

В умовах міжнародного збройного конфлікту кожна сторона зобов'язана звітувати про «захищених осіб, які є громадянами ворожої держави», яких вона тримає під вартою. Бюро Центрального агентства з розшуку МКЧХ (бюро ЦАР) централізує інформацію, отриману від Національних інформаційних бюро України та Росії. Потім ця інформація передається іншій стороні та сім'ям постраждалих. Збереження інформації про осіб, які потрапили в полон або загинули в руках супротивника, також дозволяє ЦАР МКЧХ постійно аналізувати дані. Бюро ЦАР проводить перехресну перевірку та тріангуляцію інформації з різних інших джерел, щоб зібрати якомога більше деталей щодо обставин або місця зникнення розшукуваних осіб, а також з'ясувати їхню долю та місцезнаходження, незважаючи на те, живі вони чи мертві.

Приклад комплексного мережевого аналізу на основі інформації, отриманої з різних джерел:



QR-код для реєстрації заявки на розшук



Крім того, МКЧХ підтримує зв'язок із сім'ями військовополонених та зниклих безвісти, а також з десятками асоціацій сімей. Ми чуємо їхнє розчарування та відповідаємо на їхні запитання. До нашої підтримки сімей та асоціацій сімей також входять грошові гранти, підтримка психічного здоров'я та психосоціальна підтримка, направлення для отримання юридичних консультацій та тренінги.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ Станом на грудень 2024 р.

В бюро ЦАР зареєстровано **43 000** відкритих заявок на розшук зниклих безвісти осіб.

МКЧХ та національні товариства безпосередньо передали понад **11 000** особистих повідомлень (письмових та усних) між військовополоненими та їхніми сім'ями.

Загалом **50** національних товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та **28** делегацій МКЧХ (включно з бюро ЦАР) працюють разом, щоб допомогти повідомити сім'ям новини про їхніх близьких.

10 800 сімей отримали від МКЧХ та партнерських національних товариств інформацію про долю своїх зниклих безвісти близьких.

Виконуючи роль нейтрального посередника, бюро ЦАР сприяло передачі між сторонами конфлікту **21 400** листів від військовополонених та їхніх сімей.

Сім'ї зверталися до МКЧХ близько **297 000** разів телефоном, онлайн або особисто, щоб отримати інформацію про своїх близьких.

Возз'єднання сімей та транскордонні проходи

У 2023–2024 роках, діючи як нейтральний посередник і використовуючи свою оперативну присутність в Україні, Росії та сусідніх країнах, МКЧХ сприяв перетину кордону між Росією та Україною в обох напрямках близько 300 цивільними особами, зокрема дітьми. Ці зусилля здійснювалися за співпраці з відповідними органами влади та іншими суб'єктами, в деяких випадках включно з третіми державами.

Участь МКЧХ в операціях може варіюватися залежно від конкретних випадків, запитів органів влади та наявного гуманітарного простору. Ця участь може включати зустрічі з дітьми та вразливими особами та їхніми законними опікунами перед поїздкою, щоб зрозуміти їхні особисті обставини, стан здоров'я, особисті побажання та проблеми, зв'язок з відповідними органами влади в Росії, Україні та Білорусі та іншими суб'єктами, залученими до процесу реінтеграції, сприяючи оформленню проїзних документів та забезпечуючи логістичну підтримку транспортування.



ГІДНЕ ПОВОДЖЕННЯ З ПОМЕРЛИМИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗНИКНЕННЯМ

Хоча цивільне населення сильно постраждало від бойових дій, більшість загиблих є комбатантами, і кількість жертв по обидва боки є дуже високою. Приголомшлива кількість загиблих явно перевантажує судово-медичну систему.

Для забезпечення гідного збору, поводження та ідентифікації людських останків, а також запобігання зникненням та забезпечення психологічного завершення для сімей МКЧХ активно підтримує понад 20 судово-медичних структур в Україні та пошукові групи.

У 2024 році МКЧХ надав значну матеріальну підтримку (рефрижераторні контейнери та вантажівки, обладнання для вилучення та дослідження, інфраструктурні роботи, зокрема в ДНК-лабораторіях). МКЧХ провів навчання понад 400 судово-медичних експертів Збройних Сил України (ЗСУ), Національної поліції, бюро судово-медичної експертизи, Державного науково-дослідного судово-експертного центру, Уповноваженого з питань зниклих безвісти за особливих обставин, Державної служби України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) та ТЧХУ. Для запобігання зникненням безвісти МКЧХ передав набори для збору зразків ДНК військовослужбовців перед відправкою на службу.

МКЧХ також бере участь як нейтральний посередник в операціях з репатріації загиблих військовослужбовців між Україною та Російською Федерацією.

ДОВІДКА З МГП

До останків померлих слід ставитися з повагою та поводитися з ними шанобливо. Сторони конфлікту повинні ідентифікувати та сприяти поверненню людських останків разом з особистими речами померлих. Могили слід поважати і належно доглядати.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

260 250

наборів для збору зразків ДНК передано збройним силам та МВС для запобігання зникненням безвісти.

39

судово-медичних закладів та пошукових груп при ЗСУ отримали допомогу у вигляді інженерно-технічної підтримки інфраструктури, транспортних засобів, обладнання та матеріалів для їхньої роботи з пошуку, вилучення, зберігання, дослідження та ідентифікації людських останків.

260 000

наборів для збору зразків ДНК було передано для допомоги органам влади у запобіганні зникненням в бою.

Майже 200

судово-медичних спеціалістів пройшли підготовку з гідного поводження з тілами померлих в умовах надзвичайних ситуацій.

Було надано 18

рефрижераторних контейнерів для тимчасового зберігання тіл загиблих.

МКЧХ побудував ДНК-лабораторію для Головного бюро судово-медичної експертизи Міністерства охорони здоров'я України в м. Києві.

МКЧХ надав підтримку та здійснив нагляд

13 операцій з репатріації тіл загиблих військовослужбовців у 2024 році (44 операції з 2022 р.).



ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ДОПОМОГИ ПОРАНЕНИМ І ХВОРИМ

Через конфлікт виникло величезне навантаження на систему охорони здоров'я України, різко зросла кількість поранених учасників бойових дій, які страждають від складних травм і потребують тривалого догляду. Крім того, люди похилого віку та пацієнти з хронічними захворюваннями та інвалідністю мають труднощі з доступом до належної медичної допомоги, особливо поблизу лінії фронту. МКЧХ прагне зміцнити безперервність надання медичної допомоги, від невідкладної та догоспітальної допомоги до спеціалізованої медичної допомоги при довготривалих фізичних і психічних травмах.

Щоб посилити спроможність екстрених служб реагувати на інциденти з великою кількістю постраждалих, зокрема внаслідок обстрілів, МКЧХ проводить спеціалізовані тренінги, починаючи від розширеного курсу першої допомоги для немедичних реагувальників (поліція та персонал ДСНС), курсів з надання допомоги при мінно-вибухових травмах для вибухотехніків, груп розмінування та військових медиків, а також спеціалізованих програм для служб екстреної медичної допомоги, медиків на передовій та персоналу лікарень.

У 2024 році МКЧХ щомісяця надавав підтримку 21 лікарні, яка приймає поранених учасників бойових дій, зокрема військовим госпіталям у Києві, Одесі та Дніпрі та 9 центрам первинної медико-санітарної допомоги. Ще майже 70 закладів охорони здоров'я отримали екстрену або спеціальну цільову допомогу. МКЧХ також надав транспортні засоби, машини швидкої допомоги та матеріали для надання першої допомоги для транспортування поранених із прифронтових районів.

У партнерстві з Британським Червоним Хрестом МКЧХ підтримує Опіковий центр Київської міської клінічної лікарні № 2, посилюючи його спроможність лікувати складні опікові травми.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

30

лікарень та центрів первинної медико-санітарної допомоги в прифронтових районах, а також три мобільні медичні бригади регулярно отримували медичне обладнання, ліки та витратні матеріали.

Понад **16 000**

поранених пройшли лікування в лікарнях, які ми підтримуємо; зокрема, було здійснено понад 180 000 звернень до відділень інтенсивної терапії та проведено понад 45 000 хірургічних операцій.

Понад **250 000**

консультацій було надано в центрах первинної медико-санітарно допомоги та мобільними медичними бригадами, які підтримує МКЧХ.

у **10**

медичних закладах було реалізовано технічні проекти, зокрема, було відновлено системи опалення.

Понад **750**

пацієнтів пройшли лікування в Опіковому центрі Київської міської клінічної лікарні № 2.

Було проведено **375**

тренінгів і МКЧХ та/або ТЧХУ здійснили підготовку понад 5 000 учасників з першої допомоги / долікарняної надзвичайної допомоги. МКЧХ допоміг 214 фельдшерам підвищити кваліфікацію до рівня парамедика.

ВІДНОВЛЕННЯ

Фізична реабілітація

Ще не одне десятиліття перед системою охорони здоров'я України стоятиме задача з надання допомоги великій кількості людей, які живуть з довготривалою інвалідністю та потребують фізичної реабілітації. МКЧХ взяв на себе довгострокове зобов'язання підтримувати Міністерство охорони здоров'я у зміцненні потенціалу України в галузі протезування, ортезування та фізіотерапії, підвищення якості допомоги в підгострому періоді, а також послуг довгострокової реабілітації у партнерстві та взаємодоповнюючі зусилля з ТЧХУ та іншими суб'єктами.

У 2024 році МКЧХ запустив проєкт фізичної реабілітації в Університетській лікарні Харківського національного медичного університету. В планах – відкриття нового проєкту в Київській обласній клінічній лікарні в 2025 році, до якого входить підтримка психічного здоров'я та психосоціальна підтримка.

У співпраці з Міністерством охорони здоров'я та Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) планується підготовка спеціалістів шляхом створення програми бакалаврату з протезування та ортезування для сприяння розвитку власного потенціалу.

Психічне здоров'я та психосоціальна підтримка

Підхід МКЧХ до психічного здоров'я та психосоціальної підтримки спрямований передусім на зміцнення потенціалу працівників у сфері психічного здоров'я та служб швидкого реагування для вирішення різноманітних проблем у сфері психічного здоров'я, з якими стикаються цивільні особи, колишні учасники бойових дій, звільнені військовополонені, сім'ї зниклих безвісти, поранені внаслідок бойових дій та люди з фізичними вадами.

МКЧХ підтримує військові госпіталі в Києві та Одесі у наданні якісної психіатричної допомоги пораненим військовослужбовцям і колишнім учасникам бойових дій, які зазнають психологічного стресу через тривале перебування на полі бою. МКЧХ також підтримує університетські лікарні в Херсоні та Харкові у наданні підтримки психічного здоров'я включно зі знеболенням для травмованих пацієнтів і тих, хто потребує протезування або ортопедичних втручань.

З 2023 року МКЧХ співпрацює з Центром відновлення особового складу Збройних сил України (ЗСУ), пропонуючи навчання та рекомендації щодо підтримки звільнених військовополонених на етапі декомпресії та стабілізації. Програма також спрямована на вирішення довгострокових проблем, що супроводжують реінтеграцію, таких як тривожність, вікарна травма, запобігання самогубствам та зловживання психоактивними речовинами. У 2025 році МКЧХ розширить підтримку звільнених військовополонених та колишніх комбатантів у рамках проєкту «Шлях відновлення».

МКЧХ зміцнює спроможність громадських суб'єктів, зокрема поліції, неурядових організацій, ТЧХУ та ДСНС України, надавати негайну психологічну підтримку в надзвичайних ситуаціях, особливо в районах, де обмежене надання послуг у сфері психічного здоров'я включно з психосоціальною підтримкою дітей. МКЧХ також проводить сеанси психологічної допомоги «Допоможи помічникові», щоб допомогти зміцнити стійкість працівників на передовій та екстрених служб.

Крім того, МКЧХ допомагає сім'ям зниклих безвісти, пропонуючи сесії з невизначеної втрати і допомагаючи їм отримати доступ до індивідуальних консультацій у співпраці з партнерськими організаціями включно з ТЧХУ.





НАДАННЯ ЗАХИСТУ ТА ДОПОМОГИ ЦИВІЛЬНОМУ НАСЕЛЕННЮ

ДОВІДКА З МГП

За жодних обставин не допускаються напади на цивільне населення та цивільні об'єкти включно з критично важливою цивільною інфраструктурою, а також об'єкти, необхідні для виживання цивільного населення, такі як продукти харчування та інфраструктура постачання питної води. Забороняється використовувати протипіхотні міни. Будь-яке використання касетних боєприпасів є неприпустимим, зважаючи на добре відомі та цілком передбачувані невибіркові наслідки їх використання.

ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ ДЛЯ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ

Як хранитель МГП МКЧХ документує закономірності порушень МГП під час ведення бойових дій і прагне зрозуміти гуманітарні наслідки війни, щоб вплинути на поведінку сторін конфлікту та запропонувати свою підтримку відповідним органам влади у здійсненні коригувальних дій для забезпечення мінімальних можливих наслідків для цивільного населення.

Цього можна досягти лише шляхом створення «безпечного простору» для дискусій. Конфіденційний діалог МКЧХ зі сторонами, який іноді помилково сприймають як мовчання чи бездіяльність, має на меті зміцнити довіру воюючих сторін і сприяти прямому і відвертому діалогу, захищеному від політизації.

Сприяти дотриманню МГП та домагатися від сторін коригувальних дій є важливою частиною зусиль МКЧХ, спрямованих на максимальне обмеження непотрібних страждань серед тих, хто постраждав від конфлікту. Такий підхід вимагає часу; його результати не є ані миттєвими, ані завжди повністю ефективними.

У 2024 році МКЧХ продовжив пропонувати свої експертні знання та практичний досвід у конфліктах, щоб впливати на законодавство, підтримувати збройні сили та органи влади шляхом навчання, а також надавати юридичні рекомендації щодо складних питань МГП та сучасних викликів (автономні системи озброєнь, штучний інтелект, кібервійна тощо).

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Понад **1 000** осіб зі складу ЗСУ та Національної поліції пройшли підготовку з МГП, міжнародного права прав людини (МППЛ), здійснення правоохоронної діяльності, захисту військовополонених та роботи щодо зниклих безвісти та затриманих осіб.

134 члени персоналу Верховної Ради України взяли участь у вступних курсах з МГП та мандату МКЧХ.

78 прокурорів та слідчих у Києві, Чернігові та Харкові пройшли навчання з МГП, де особливу увагу було приділено судовим гарантіям та привілеям комбатанта.



ДОПОМОГА НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВОМУ НАСЕЛЕННЮ В ПРИФРОНТОВИХ РАЙОНАХ

Десятки тисяч людей, зокрема багато людей похилого віку, прикутих до ліжка, хворих та вразливих людей, продовжують жити у прифронтових районах по обидва боки, де доступ до основних послуг, ринків та опалення обмежений або відсутній.

Зосереджуючи свої зусилля на громадах, які проживають у важкодоступних районах, МКЧХ надав екстрену допомогу включно з продуктовими та гігієнічними наборами, водою та іншими предметами першої необхідності близько 110 000 людей.

Окрім екстреної грошової допомоги, МКЧХ також підтримав виробництво продуктів харчування 6 700 сімей у прифронтових районах, забезпечивши їх матеріалами для ведення сільського господарства та тваринництва, теплицями та інструментами (як у грошовій, так і в натуральній формі), водночас інформуючи їх про ризики боєприпасів, що не розірвалися, у сильно забруднених районах.

Напередодні зими МКЧХ передав 80 000 людей у 250 сільських населених пунктах 14 000 тонн твердого палива, паливних брикетів, дров або грошову допомогу, щоб пережити холодні місяці.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Понад **125 000**

вразливих осіб отримали предмети особистої гігієни, предмети першої необхідності (ковдри, лампи на сонячних батареях, набори кухонного приладдя), а також тверде паливо на зимовий період.

Понад **88 000**

вразливих осіб отримали підтримку у вигляді продуктових наборів.

Понад **66 000**

осіб отримали грошову допомогу на загальну суму 847 мільйонів гривень на зимовий період та для покриття їхніх нагальних потреб.

Понад **6 800**

родин отримали підтримку у вигляді грошових грантів та матеріалів для ведення сільського господарства для покращення виробництва продуктів харчування та отримання доходу.

Понад **300**

установ отримали паливні брикети та буржуйки для зміцнення їхньої здатності надавати місцевому населенню життєво необхідні послуги.



ПОСИЛЕННЯ СТІЙКОСТІ ІНФРАСТРУКТУРИ

У 2024 році критична енергетична інфраструктура продовжувала потерпати від ударів, що призвело до скорочення потужностей з генерації та передачі енергії в Україні. Взаємозалежність систем ще більше посилила перебої з електроенергією, опаленням, водопостачанням та іншими життєво важливими послугами.

У рамках своїх програм забезпечення життєстійкості міст МКЧХ зосереджується на зміцненні стійкості систем електро-, водо- та теплопостачання, а також на їхній здатності протистояти наслідкам бойових дій та відновлюватися після них. Для цього МКЧХ надає підтримку органам місцевої влади та комунальним підприємствам (зокрема, водоканалам та КП «Компанія «Вода Донбасу», а також окремим ТЕЦ) у розробці стратегій зниження ризиків та підвищенні їхньої готовності до надзвичайних ситуацій, щоб допомогти їм забезпечити безперервне надання населенню життєво необхідних послуг включно з медичними послугами.

Крім того, МКЧХ надає комплексну підтримку програмам у сферах охорони здоров'я, фізичної реабілітації, судово-медичної експертизи та реабілітації осіб після перебування під вартою. Інші зусилля стосуються житла та деяких громадських об'єктів, зміцнюючи стійкість громад та стабільність інфраструктури.

Децентралізацію теплопостачання в Харкові

У 2024 році повітряні удари по Харкову призвели до значних пошкоджень інфраструктури теплових мереж, від яких залежали близько 1,2 мільйона жителів. У відповідь МКЧХ підтримав КП «Харківські теплові мережі» у відновленні 13 модульних котелень для забезпечення теплом 72 000 людей під час суворой зими.

Розробка загального плану гуманітарної допомоги спільно з МКП «Миколаївводоканал» та КП «Компанія «Вода Донбасу» на півночі Донецької області

З 2022 року МКЧХ допомагає МКП «Миколаївводоканал» впоратися з порушенням доступу до прісної води. Доповнюючи свою термінову підтримку більш довготривалими проектами, МКЧХ також розробив загальний план гуманітарної діяльності для управління та впливу на інших суб'єктів, залучених до короткострокового або довгострокового реагування.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Для понад **2 700 000**

людей було покращено доступ до життєво необхідних послуг завдяки підтримці комунальних підприємств з боку МКЧХ.

Для **450 000**

людей в Миколаєві було покращено доступ до послуг водопостачання та водовідведення.

Для понад **80 000**

людей в Херсоні було відновлено доступ до послуг водопостачання та водовідведення.

Для **330 000**

людей в Чернігові було покращено доступ до послуг електро- та теплопостачання.

Для понад **1 мільйона**

жителів Харкова було покращено доступ до водопостачання.

Захист громад від ризиків забруднення боєприпасами

Цивільне населення продовжує страждати від широкомасштабного та складного забруднення внаслідок конфлікту. Концентрація вибухонебезпечних залишків війни вздовж лінії фронту, а також величезні масштаби та різноманітність сучасної зброї, що застосовується, становлять безпосередню та довгострокову загрозу для життя, навколишнього середовища та здоров'я.

Прагнучи зменшити ризики, пов'язані як із звичайними, так і з нетрадиційними небезпеками, МКЧХ спільно з ТЧХУ провели інформаційні сесії з ризиків та безпечної поведінки (РБП). Крім того, МКЧХ підтримав Державну службу України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Державну спеціальну службу транспорту (ДССТ) та вибухотехнічні підрозділи Національної поліції, надавши обладнання та організувавши тренінги.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Для **187 904**

цивільних осіб ТЧХУ провів навчання з ризиків та безпечної поведінки, а для **5 595 осіб** такі навчання провів безпосередньо МКЧХ.

13 000

одиниць засобів та обладнання для розмінування, а також **170 000 попереджувальних знаків** було передано до ДСНС України, ЗСУ, ДССТ та вибухотехнічних підрозділів Національної поліції.

180

фахівців ДСНС України в сфері хімічного, біологічного, радіологічного та ядерного (ХБРЯ) захисту пройшли спеціалізований тренінг зі знезараження при інцидентах з великою кількістю постраждалих.

145

розмінувальників отримали спеціальне обладнання та пройшли підготовку зі знешкодження вибухонебезпечних залишків війни.

400

співробітників ДСНС України, ДССТ та вибухотехніків Національної поліції пройшли спеціалізований тренінг з допомоги при мінно-вибухових травмах та отримали індивідуальні та групові набори першої допомоги при мінно-вибухових травмах.

13

комплексів для знезараження при ХБРЯ-інцидентах було передано до ДСНС України.

ДІТИ В ПОСТРАЖДАЛИХ РАЙОНАХ

Міжнародний збройний конфлікт серйозно порушив доступ до освіти для мільйонів українських дітей. У 2024 році МКЧХ продовжив працювати задля покращення доступу до освіти, залучаючи зацікавлені сторони високого рівня та безпосередньо звертаючись до постраждалого населення (дітей, батьків та вчителів), щоб зрозуміти їхні потреби.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

Понад **200**

дітей з найвразливіших домогосподарств отримали підтримку від МКЧХ у вигляді засобів та матеріалів, необхідних для навчання.

Було визначено **пріоритетні локації** для надання наборів школяра на 2024-2025 навчальний рік.

МКЧХ продовжує брати участь у якості наглядча в робочих групах, які працюють заради забезпечення онлайн-доступу до навчання та відновлення навчальних закладів.



МКЧХ НА ПІДКОНТРОЛЬНИХ РОСІЇ ТЕРИТОРІЯХ

Гуманітарна ситуація в районах Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей, які перебувають під контролем Росії, залишається жахливою: інфраструктура, серйозно пошкоджена за 10 років конфлікту, порушений доступ до життєво необхідних послуг та масштабне забруднення боєприпасами. Тисячі сімей продовжують страждати від розлуки, зниклих родичів або затримання близьких.

У 2024 році МКЧХ залишався єдиною міжнародною гуманітарною організацією, яка офіційно вела операційну діяльність у Донецьку та Луганську (близько 150 співробітників). Після складного періоду, протягом якого МКЧХ адаптував свій спосіб роботи до нових адміністративних реалій, у 2024 році масштаб його операційної діяльності в Донецьку та Луганську значно зріс. Тісно співпрацюючи з місцевими структурами Червоного Хреста в Донецьку та Луганську, МКЧХ надавав допомогу передусім переміщеним особам та вразливим громадам у наданні послуг з пошуку зниклих безвісти, продуктових та гігієнічних наборів і питної води, а також на наданні будівельних матеріалів для термінового ремонту будинків, пошкоджених внаслідок бойових дій. Заклади охорони здоров'я та пошуково-рятувальні служби були забезпечені медичними виробами та судово-медичним обладнанням.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ (Донецька область)

Близько **7 000**

осіб отримали матеріали для термінового ремонту будинків, пошкоджених внаслідок обстрілів.

Майже **1 000**

тонн будівельних матеріалів було передано жителям прифронтових районів для ремонту їхніх будинків, пошкоджених внаслідок бойових дій.

Близько **34 500**

продуктових та 25 000 гігієнічних наборів було передано особам, постраждалим від конфлікту, включно з переміщеними особами.

7

лікарень в Донецьку та прилеглих населених пунктах отримали вироби медичного та немедичного призначення.

10

соціальних установ у Маріуполі та інших населених пунктах, що надають допомогу близько з 600 особам, отримали предмети першої необхідності для покращення надання послуг вразливим верствам населення.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ (Луганська область)

Понад **5 000** продуктових та гігієнічних наборів передано вразливим верствам населення.

Брянківська центральна міська багатoproфільна лікарня отримала біомедичне обладнання для відділення інтенсивної терапії.

Перинатальний центр в м. Луганську отримав медичне обладнання для операційної.



РУХ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА І ЧЕРВОНОГО ПІВМІСЯЦЯ

З лютого 2022 року Міжнародний Рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (надалі – «Рух») масово розширив свою діяльність в Україні та сусідніх країнах, які постраждали від міжнародного збройного конфлікту.

В Україні Рух включає ТЧХУ, МКЧХ, Міжнародну Федерацію Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФЧХ) та 13 партнерських національних товариств, а також багато інших, які роблять свій внесок у колективне реагування Руху з-за кордону. Кожна складова Руху має певний мандат і тісно співпрацює з іншими на основі спільних основоположних принципів.

ТЧХУ є найбільшою місцевою гуманітарною організацією в Україні. Вона налічує 20 000 співробітників та волонтерів, які працюють у всіх регіонах, підконтрольних українському урядові. Допмагаючи органам влади в гуманітарній сфері, ТЧХУ діє як служба швидкого реагування під час надзвичайних ситуацій і надає допомогу, медичні, соціальні та інші важливі послуги людям, які постраждали від конфлікту, та іншим вразливим верствам населення. ТЧХУ також сприяє популяризації МГП в Україні та відновленню родинних зв'язків між людьми, роз'єднаними через конфлікт.

ТЧХУ є основним партнером МКЧХ в Україні. Разом ми задовольняємо потреби тих, хто найбільше постраждав від міжнародного збройного конфлікту, особливо в прифронтових районах. У 2024 році ТЧХУ та МКЧХ спільно переглянули своє десятирічне партнерство, щоб ще більше зміцнити якість, ефективність та сталість спільної роботи на користь людей, які постраждали від конфлікту в Україні.

У рамках наших зобов'язань щодо посилення місцевої складової в Україні МКЧХ сприяє розвитку та зміцненню організаційного потенціалу ТЧХУ у сферах фінансування розвитку, управління ризиками, розвитку філій та волонтерів. Ця підтримка тісно координується з іншими партнерами по Руху.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ

8 964

виїзди, зокрема **332** на місця обстрілів, здійснили загоны швидкого реагування (ЗШР) ТЧХУ.

13 323

цивільні особи евакуйовано та 4 000 осіб перевезено ЗШР за підтримки МКЧХ з різних локацій та прифронтових районів у семи областях: Харківській, Херсонській, Запорізькій, Донецькій, Сумській, Миколаївській та Чернігівській.

186 638

осіб взяли участь в інформаційних сесіях, проведених ТЧХУ в рамках програми МКЧХ з інформування про ризики та безпечну поведінку. Метою програми є зменшення кількості інцидентів, пов'язаних із забрудненням вибухонебезпечними боєприпасами.

Понад **70**

співробітників та волонтерів ЗШР ТЧХУ в Харкові, Сумах і Полтаві пройшли тренінг з першої допомоги при мінно-вибухових травмах для зміцнення їхньої здатності ефективного реагування в умовах надзвичайних ситуацій, коли існує загроза для життя людей.

1 270

осіб, які отримують допомогу в сфері освіти (діти, батьки та вчителі) пройшли навчання з базової першої допомоги, проведене ТЧХУ.

В усьому світі МКЧХ допомагає людям, які постраждали від збройних конфліктів та інших ситуацій насильства, і робить усе можливе для захисту їхнього життя та гідності та для полегшення їхніх страждань, часто спільно зі своїми партнерами по Міжнародному Руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Ми також прагнемо запобігти стражданням шляхом пропагування та зміцнення міжнародного гуманітарного права і відстоювання універсальних гуманітарних принципів.



-  blogs.icrc.org/ua
-  facebook.com/ICRCUA
-  twitter.com/ICRC_ua
-  t.me/ICRCinUkraine



МКЧХ

Міжнародний Комітет Червоного Хреста
19, avenue de la Paix
1202 Женева, Швейцарія
Тел.: +41 22 734 60 01
shop.icrc.org
© ICRC, березень 2025 р.